BARODA HIGH SCHOOL DANTESHWAR

BRITISH COUNCIL INTERNATIONAL SCHOOL AWARD 2013-2016

STD: X **SUMMATIVE ASSESSMENT – I (2015-16)** **TIME: 3 Hrs**

DATE: (10/10/2015) **SUBJECT: (MATHEMATICS)** **MARKS: 100**

Part – A

Q . Write the correct alternative from those given below each question: [50]

1) L.c.m. (136, 221, 391) = _______.
a. 40664
2) If g.c.d. of two numbers is 8 and their product is 384, then their l.c.m. is _____.
c. 48
3) The cubic polynomial p(x) = $x^3 - x$ has _____ zeros.
d. 3
4) If two lines are not coplanar, then they are ______ lines.
c. Skew
5) The solution set of x – 3y = 1 and 3x + y = 3 is _______.
c. {(1, 0)}
6) The sum of two numbers is 10 and the difference of them is 2. Then the greater number of these two is ____.
b. 6
7) The solution set of 2x + 4y = 8 and x + 2y = 4 is ______.
a. infinite set
8) 5^n (n ∈ N) ends with _______.
b. 5
9) The sum of the zeros of $3x^2 + 5x - 2$ is _____.
b. $\frac{-5}{3}$
10) The product of the zeros of $x^2 + 9x - 3$ is _____.
c. 9
11) If in a two digit number, the digit at unit place is x and the digit at tens place is 5, then the number is ________.
b. x + 50
12) In ΔABC, M ∈ $\overline{AB}$, N ∈ $\overline{AC}$ such that $\overline{MN} \parallel \overline{BC}$. ____________ is not true.
d. AB.NC = AC.NB
13) $\frac{18}{5^3}$ has ______ digits after decimal point.
c. 3
14) The lengths of the sides $\overline{BC}$, $\overline{CA}$, $\overline{AB}$ of ΔABC are in the ratio 3:4:5. Correspondence ABC↔PQR is similarity. If PR = 12, the perimeter of ΔPQR is _______.
d. 36
15) The probability of an event is less than or equal to ______
c. 1
16) The numbers corresponding to points A and B on line L are -2 and 8 respectively. Then, AB = ________
c. 10
17) In ΔABC, m∠B = 90, AB = BC. Then AB : AC = _________
b. 1 : $\sqrt{2}$
18) The solution of the pair of equations x + 2y = 5 and 2x + y = 4 is _________
b. (1, 2)
19)_________ is not a linear equation of two variables.
d. x^2 - 5 = 0
20) The value of tan 20 tan 25 tan 65 tan 70 is _________.
b. 1
21) The probability of the event " The Sun rises in West" is _____.
a. 0
22) If g.c.d. (a, b) = 8, l.c.m. (a, b) = 64 and a>b then a = _______.
a. 64
23) In ΔXYZ and ΔPQR, XYZ ↔ PQR is similarity. XY = 12, YZ = 8, ZX = 16, PR = 8. So, PQ + QR = _____.
b. 10

24) In ΔPQR, if $m\angle P + m\angle Q = m\angle R$, PR = 7, QR = 24, the PQ = _____

b. 25

25) In ΔABC, A-P-B, A-Q-C and $\overline{PQ} \parallel \overline{BC}$, If PQ=5, AP=4, AB=12, then BC=______

a. 15

26) The length of a diagonal of a rectangle is 13. If one of the side of the rectangle is 5, the perimeter of the rectangle is _______.

c. 34

27) In ΔABC, $m\angle A=90$, $\overline{AD}$ is an altitude. Therefore BD.DC = _________ .

d. AD^2

28) The decimal expansion of $\frac{2517}{6250}$ will terminate after _______ digits.

d. 5

29) $\cot(90-\theta) \cdot \sin(90-\theta)$ = _______

b. $\sin\theta$

30) If cosec A = $\frac{4}{3}$ and A + B = 90, then sec B is _________

c. $\frac{4}{3}$

31) In ΔABC, AB = 3, BC = 4, AC = 5, then the radius of the circle touching all the three sides is

a. 1

32) P is in exterior of $\odot(O, 30)$. A tangent drawn from P to circle touches the circle at Q. If OP = 34, then PQ = ________.

b. 16

33) When a balanced die is rolled, the probability of getting a multiple of 3 on it is ___.

d. $\frac{1}{3}$

34) If $P(E) = \frac{8}{17}$, then $P(E')$ = ______

c. $\frac{9}{17}$

35) If $\tan 5\theta \cdot \tan 4\theta = 1$, θ is ____.

d. 10

36) Product of any four consecutive positive integers is divisible by ______

b. 24

37) On division of 6, a^2 cannot leave remainder ______.($a \in N$)

c. 5

38) For ΔABC, $\cos(\frac{B+C}{2})$ = ______.

a. $\sin\frac{A}{2}$

39) If 2x + 3y = 7 and 3x + 2y = 3, then x-y = _______.

a. -4

40) $\sqrt{7+2\sqrt{5}}$ = _______.

c. does not exist as a binomial surd

41) In ΔABC, $m\angle A = 90$, $\overline{AD}$ is an altitude. Therefore BD.DC = _______.

d. AD^2

42)Correspondence ABC $\leftrightarrow$ DEF of ΔABC and ΔDEF is similarity. If AB + BC = 10 and DE + EF = 12 and AC =6, then DF = ___________.

c. 7.2

43) $8\sin^2 45 - 2\tan^2 60 + 3\cot^2 30 - 2\cos^2 45$ = ______

a. 6

44) The probabilities of the certain event is _________.

d. 1

45) □ ABCD is a cyclic. If $m\angle B = 60$ then the measure of $m\angle D$ = _____

c. 120

46) In ΔABC, $m\angle ABC = 90$, $m\angle ACB = 45$ and AC = 6, then area of ΔABC is _________.

d. 9

47) Evaluate $\frac{\tan 15}{3\cot 75}$ = _______

a. $\frac{1}{3}$

48) One number is selected at random from one digit natural numbers, The probability of that number being even is ______.

c. $\frac{4}{9}$

49) If tan A = $\frac{5}{12}$, then the value of (sin A + cos A)sec A is __________

c. $\frac{17}{12}$

50) If P(A) = 0.44, then P(A′) = ______

b. 0.56

Baroda High School, Danteshw

BRITISH COUNCIL INTERNATIONAL SCHOOL AWARD 2013-2016

FORMATIVE ASSESMENT – I

STD:- X **SUBJECT: - GUJARATI** **Date: dd-10-2015**

Total Marks : 100 **Time :**

PART - A

સૂચનાઓ : (1) નીચે આપેલા 1 થી 50 પ્રશ્નો ફરજીયાત છે અને દરેકનો ૧ ગુણ છે.
(2) આપને આપેલ OMR સીટમાં A B C D વિકલ્પો આપેલા છે. સાચા વિકલ્પમાં પેનથી ● કરવાનું રહેશે.

Choose the correct alternative from the options given below : (50)

1 " મને ચાકર રાખો જી " કાવ્ય કૃતિનો પ્રકાર જણાવો.
A સોનેટ B આખ્યાન C પદ D ઊર્મિકાવ્ય

2 " સાયંકાળે " કાવ્ય શામાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?
A મિથ્યાભિમાનમાંથી B જ્ઞાતિનિબંધમાંથી
C ભૂતનિબંધમાંથી D દલપતકાવ્યમાંથી

3 " મને જોઈને ઊડી જતાં પક્ષીઓને " કાવ્યમાં કવિએ નીચેનામાંથી કયો શબ્દ પ્રયોજ્યો નથી ?
A બાગ B તાળી C વાડી D ઉપવન

4 કોનાં એંધાણ દેખાતાં ન હતા ?
A પર્વતના B વરસાદના C સૂર્યના D વાદળના

5 " દરિયાકિનારે " ના લેખકનો માનસિક કાયાકલ્પ ક્યારે થાય છે ?
A અમેરિકા જાય ત્યારે B દરિયાકિનારે જાય ત્યારે
C પત્ની સાથે ફરવા જાય ત્યારે D પુત્રને રમાડે ત્યારે

6 માણસની સંસ્કૃતિમાં નિર્દયતાનું પરિમાર્જન કઈ રીતે થઈ શકે છે ?
A ગંગાસ્નાનથી B દાનથી
C તપથી D પશ્વાત્તાપથી

7 ગુજરાતની લાંબી નદી કઈ છે ?
A વિશ્વામિત્રી B નર્મદા C સાબરમતી D તાપી

8 ત્રિવેન્દ્રમનો દરિયો કેવા રંગનો લાગે છે ?
A લાલ B ભૂરો C ઘેરો વાદળી D લીલો

9 નાતાલના હિંદીઓએ ગાંધીજીને શેનાથી નવડાવ્યા ?
A અમૃતજળથી B પ્રેમામૃતથી C ભેટામૃતથી D ગંગાજળથી

10 શેઠ : શેઠાણી; પટેલ : .... ?
A પટલી B પટલાણી C પટેલાણી D પટણી

11 નીચેનામાંથી કયા વાક્યમાં સહાયકારક ક્રિયાપદ વપરાયું છે ?
A હેમા ગરબા જોવા ગઈ. B તમે હમણાં ક્યાં જવાના ?
C સંગીતનું જ્ઞાન લેવા જેવું D ખ્યાતિ બટાકાવડા ખાતી હતી.

12 " પવન પ્રમાણે પીઠ બદલવી " એટલે..... ?
A દિશા પારખવી B પરિસ્થિતિનો સામનો કરવો
C પરિસ્થિતિને અનુકૂળ થવું D હાર સ્વીકારવી

13 " કસોટી " શબ્દના ધ્વનિઘટકો કયા છે ?
A ક્+અ+સ્+ઓ+ટ્+ઈ B ક્+અ+સ્+અ+ઓ+ટ્+ઈ
C ક્+અ+સ્+ઓ+ટ્+ઈ+ઈ D ક્+સ્+ઓ+ટી

14 " ઊંચે ઊંચે મહેલ બનાઊં, બિચ બિચ રાખું બારી "; પંક્તિ કઈ કૃતિની છે ?
A ભોળી રે ભરવાડણ B મને જોઈને ઊડી જતાં પક્ષીઓને

C મને ચાકર રાખો જી D અઢારમી

15 છપ્પા સામાન્ય રીતે કેટલી પંક્તિના હોય છે ?
A આઠ B પાંચ C છ D સાત

16 કવિએ ધરતીરૂપી સ્ત્રીની કાંસકીનું રૂપ કોને આપ્યું છે ?
A પાવડાને B દંતાળીને C હળને D દાતરડાને

17 પંખીઓ સ્વભાવે કેવાં હોય છે ?
A શરમાળ B જિદ્દી C ડરપોક D નાજુક

18 ભગવાન બુદ્ધના કયા વચનથી બંને પક્ષો શાંત થયા ?
A દીક્ષાવચનથી B શિક્ષાવચનથી
C માર્મિક વચનથી D કટાક્ષથી

19 અબ્રાહમ લિંકન દુર્જન સાથે કેવો વ્યવહાર રાખવાનું કહે છે ?
A અણનમ રહેવાનું B દુર્જન થવાનું
C સજ્જન થવાનું D સહનશીલ થવાનું

20 લેખકના નાક ઉપરથી ચકલી કેવી રીતે ઊડી ગઈ ?
A સરરર B ભરરર C ફરરર D અરરર

21 " હિંદનું પંખી " કૃતિના અનુવાદકનું નામ જણાવો.
A જયંત પારેખ B જયંતી દલાલ C મનુભાઈ પંચોળી D રામપ્રસાદ શુક્લ

22 " સાબરમતી " નામ કઈ નદીઓથી બન્યું છે ?
A મહી અને તાપી B સાબર અને હરણાવ C નર્મદા અને હાથમતી D સાબર અને હાથમતી

23 મા-બાપનાં લક્ષણો પોતાનાં બાળકોમાં કુદરતી રીતે જોવા મળે છે. આ અર્થ કઈ કહેવતમાં છે ?
A બાંધી મુઠ્ઠી લાખની B પારકી મા જ કાન વીંધે
C મોરનાં ઈંડાને ચિતરવાં ન પડે D મોલ કરો તલવાર કા, પડા રહન દો મ્યાન.

24 " હિમાલય " શબ્દના ધ્વનિઘટકો.......
A હ્+ઈ+મ્+આ+લ્+અ+ય્+અ B હ્+ઈ+મ+આ+લ્+અ+ય્+અ
C હ+ઈ+મ્+આ+લ્+અ+ય્+અ D હ્+ઈ+મ+આ+લ્+અ+ય્+અ

25 ચાકર રહેવાથી કઈ ત્રણ વસ્તુ એકસાથે પ્રાપ્ત થાય ?
A દશલૈ, સ્મરણ અને સંપત્તિ B દર્શન, સ્મરણ અને ભાવભક્તિ
C સ્મરણ, ભક્તિ અને સંપત્તિ D ભક્તિ, પ્રેમ અને સ્મરણ

26 આથમતા સૂરજને જોતાં કવિ સાહજિક રીતે શું બોલે છે ?
A પૂજે જનો ઉગતા ભાનુને B પૂજે લોકો સૌ રવિને
C પૂજે જનો સૌ ઉગતા રવિને D પૂજે જનો સૌ સૂર્યનારાયણને

27 " સુંદરમ્ " ઉપનામ કોનું છે ?
A મણિલાલ દેસાઈનું B ત્રિભુવનદાસ લુહારનું
C રામનારાયણ પાઠકનું D જયંત પાઠકનું

28 નીચેનામાંથી જાડકું સાચું છે ?
A સુરસિંહજી ગોહિલ – " કલાપી " B ત્રિભુવન લુહાર - શેષ
C રામનારાયણ પાઠક - " અનિલ " D કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી - સ્વૈરવિહારી

29 " તમે જે સમાચારને અશુભ ગણતા હતા તે મારા માટે તો સારા હતા. " ઉક્તિ કોણ બોલે છે ?
A જંગલનું પંખી B પાંજરાનું પંખી C વેપારી D લેખક

30 ચિત્રવિચિત્રેશ્વર મહાદેવના સ્થાનકે કોનો મેળો ભરાય છે ?
A ભીલ લોકોનો ? B ક્ષત્રિયોનો C શિવભક્તોનો D કારીગરોનો

31 ગાંધીજીને મળેલી ભેટોમાં એક હાર શેનો હતો ?
A હીરાનો B સોનાનો C પચાસ રૂપિયાનો D પચાસ ગીનીનો

32 નીચેનામાંથી કયો સમાસ કર્મધારય છે ?
A ઘોડાગાડી B મહાનદી C આશાભર્યા D મનમાની

33 નીચેનામાંથી કયો સમાસ દ્વન્દ્વ છે ?
A રાજકુળ B દયાપાત્ર C સોયદોરો D પ્રભુપ્રમત્ત

34 કવિ કલાપીની દૃષ્ટિએ પૃથ્વી પર સૌથી વધુ સ્વાર્થી અને ક્રૂર કોણ છે ?
A માણસ B સિંહ C વાઘ D પ્રકૃતિ

35 કોની સંગતમાં તાજામાજા થઈ જવાય છે ?

A પ્રિયજનની સંગતમાં B સ્વજનની સંગતમાં C મિત્રજનની સંગતમાં D બાળકોની સંગતમાં

36 “ બાળુ વૈદ્ય ” કઈ કૃતિનું પાત્ર છે ?

A દરિયાકિનારે B થીગડું C ચકલીઓ D રોહિણીને તીરે

37 નીચેનામાંથી ગાંધીજી કઈ ઉકિત બોલે છે ?

A “ અને મારા હાર પર તમારો શો હક?

B “ મારી પાસે રાતદહાડો મજૂરી કરાવી એ સેવામાં નહીં ગણાતું હોય ? ”

C “ પણ એ હાર તારી સેવાને ખાતર કે મારી સેવાને ખાતર મળ્યો છે ? ”

D “ એને કયાં એ દાગીના પહેરવા છે ? ”

38 નીચેનામાંથી કયા સામયિકનું સંપાદન સુરેશ જોશીએ કર્યું છે ?

A બુદ્ધિ પ્રકાશ B એતદ્ C છિન્નપત્ર D ગૃહપ્રવેશ

39 નીચેનામાંથી “ પરીક્ષા ” ની કઈ સંધિ યોગ્ય રીતે છોડેલી છે ?

A પરિ+ઈક્ષા B પરી+ઈક્ષા C પારી+ઈક્ષા D પરિ+દીક્ષા

40 “ શાંતિકર ” કયો સમાસ છે ?

A મધ્યમપદલોપી સમાસ B કર્મધારય સમાસ C ઉપપદ સમાસ D તત્પુરુષ સમાસ

41 નીચેનામાંથી કયું ઉદાહરણ તત્પુરુષ સમાસનું નથી ?

A દીનાનાથ B મરણશરણ C રાજધર્મ D દીન-દુ:ખી

42 “જયાં આકાશ અને પૃથ્વી મળતાં દેખાય તે કાલ્પનિક રેખાં ” ને કયા શબ્દથી ઓળખવામાં આવે છે ?

A છેડો B આકાશગંગા C ક્ષિતિજ D પાતાળ

43 “ ઈચ્છાશકિત પ્રબળ હોય તો સિદ્ધિ મળે જ ”. આ અર્થ ધરાવતી કહેવત.....

A મન હોય તો માળવે જવાય B આશા અમર છે

C સંતોષી નર સદા સુખી D ઝાઝા હાથ રળિયામણા

44 શાંત કરી દે તેવો..... ?

A શાંતિપ્રિય B શામક C શાંત D શાંતિદૂત

45 “બાળકો પ્રદર્શન જોવા ગયાં ” વાકયમાં કયું સહાયકારક ક્રિયાપદ વાપરી શકાય ?

A ગયાં B હતાં C જોયું D બાળકો

46 તસ્વીન .... હાથ ધ્રૂજવા લાગ્યા. આ વિધાનમાં યોગ્ય અનુગ મૂકો. ?

A એ B ના C થી D ને

47 “સમથળ ” શબ્દ કયા શબ્દસમૂહ માટે વાપરી શકાશે ?

A સમાન સપાટી માટે B ઢાળવાળી સપાટી માટે

C જાડા થર માટે D ખરબચડી સપાટી માટે

48 “ એક મુશ્કેલીમાંથી બહાર આવીએ ત્યાં બીજી અનેક મુશ્કેલીઓ આવી પડે ” આવો અર્થ સમજાવતી કહેવત કઈ છે ?

A એક સાંધીએ ત્યાં તેર તૂટે. B કોલસાની દલાલીમાં કાળા હાથ

C ભાંગ્યું ભાંગ્યું તોય ભરૂચ D મન હોય તો માળવે જવાય.

49 “ ઉદય ” શબ્દના ધ્વનિઘટકો લખો.

A અ+ઉ+દ્+અ+ય્+અ B ઉ+દ્+અ+ય્+અ

C ઉ+દ્+ય્+અ D અ+ઉ+દ્+અ+ય્

50 નીચેનામાંથી કયા જોડકામાં વિરોધી શબ્દ વપરાયેલ છે ?

A રિવાજ - ચાલ B ઘર-પત્ની C પૂર્વ-પશ્ચિમ D સૃષ્ટિ-પૃથ્વી

PART - B

Section-A

Q-1 A આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાકયોમાં ઉત્તર લખો.

જવાબ – ૧. ખેડૂત ખભે દંતાળી લઇને આવે છે.તેને કવિએ ધરતી રૂપી સ્ત્રીની કાંસકીનું રૂપ આપ્યું છે.

જવાબ – ૨.શાક્યો અને કોલિયો વચ્ચેના સબંધ પાણીની વહેંચણીની બાબતે વણસ્યા.તેમની વચ્ચે સમાધાન ભગવાન બુધ્ધે કરાવ્યું. ભગવાન બુધ્ધે પ્રથમ શાક્યો અને કોલિયો વચ્ચેના ઝઘડાનું કારણ જાણી લીધું. પછી તેમણે રાજવીઓને સમજાવ્યું કે કશા મૂલ્ય વિનાના

પાણીને ખાતર અમૂલ્ય ક્ષત્રિયોનું લોહી વેવડાવવું વાજબી નથી.તેમણે કહ્યુ કે વેર કે વિનાશથી કોઈ પ્રશ્નનો કદી પણ ઉકેલ આવતો નથી . પરિણામે બંને પક્ષે બુધ્ધના શામક પ્રભાવ નીચે સમાધાન કરી લીધુ.

જવાબ – ૩.આ પત્રમાં વ્યક્ત થતાં જીવનમૂલ્યો

૧. મહેનતથી કમાયેલો એક ડોલર મફત મળેલા પાંચ ડોલર કરતાં વધારે મૂલ્યવાન છે.
૨. જીતમાં મજા છે પણ હાર જીરવવી જોઈએ.
૩. ચોરી કરીને પાસ થવા કરતાં નાપાસ થવામાં વધારે પ્રતિશ્ઠા છે.
૪. સજ્જન સાથે સજ્જન અને દુર્જન સામે અણનમ રહેવું .
૫. સૌનું સાંભળવું , તેને વિવેકપૂર્વક સમજવું અને જે સાચું હોય તે સ્વીકારવું.
૬. જે સાચું છે તેને માટે જીવસટોસટની લડાઈ આપતાં અચકાવું નહીં.
૭. શ્રદ્ધા , પ્રેમ અને હિંમત જેવા ગુણો કેળવવા.

જવાબ – ૪. અખાના મતે આત્મજ્ઞાન મેળવવામાં અભિમાન બાધક બને છે. વ્યક્તિને દેહાભિમાન હોય છે. વિદ્યા મેળવતાં આ અભિમાન વધે છે. વાદ-વિવાદમાં કુશળ થતાં આ અભિમાનમાં વૃદ્ધિ થાય છે. ગુરુ થતાં તેનું અભિમાન ખૂબ જ વધી જાય છે. અખો કહે છે કે એમ હલકાથી ભારે થતાં તે વ્યક્તિ સંપૂર્ણ આત્મજ્ઞાન ખોઈ બેસે છે.

જવાબ – ૫. લેખક દરિયાકાંઠાનું સંતાન છે. તેઓ મુંબઈના ટાપુ પર અને બર્કલી – સાનફ્રાન્સિસ્કોના દરિયાકાંઠે ભણ્યા છે. વેરાવળ અને ત્રિવેન્દ્રમના દરિયાકાંઠે ફર્યા છે. તેમણે મોરેશિયસનો દરિયો જોયો છે. ઓસ્ટ્રેલિયાના સિડનીના દરિયાકાંઠે તેઓ ચાલ્યા છે. લેખકનો ઉછેર, મોટા ભાગનો અભ્યાસ અને પછી સંસાર દરિયાકાંઠે વ્યતીત થયો છે.

જવાબ – ૬. ચકલીઓને લીધે લેખક ભારે ત્રાસ અનુભવતા હતા. ચકલીઓનો ચી...ચી...ચી કલબલાટ લેખકથી સહન થતો ન હતો. ચકલીઓનો ઉપદ્રવ વધતો જતો હતો. ચકલીઓએ લેખકના ઓઈલપેન્ટવાળા ફોટા પર ઘાસનાં તણખલા, રુના નાના-મોટાં તંતુ, કાગળના ટુકડા વગેરેથી માળો બાંધવા માંડ્યો હતો.ચકલીઓ પર પહેરો રાખવાનું કામ એ સહેલી વાત ન હતી.

જવાબ – ૭. મીરાબાઈના ચિત્તમાં શ્રીકૃષ્ણની સુંદર છબી અંકિત થઈ છે. શ્રીકૃષ્ણે પીતાંબર પહેર્યું છે, માથે મોર મુગુટ ધારણ કર્યો છે અને ગળામા વૈજ યંતીમાલા પહેરી છે.શ્રીકૃષ્ણનો શણગાર સુંદર લાગે છે.

જવાબ – ૮. નાનાભાઈએ ગૃહપતિને ઠપકો આપ્યો કેમ કે તેમને બાળકો જાતે કામ કરતા શીખે તેના માટે રાખ્યા હતા નહીં કે બાળકો પાસે કામ કરાવવા.

જવાબ – ૯. પંખીઓને મનુષ્યની ક્રુરતાનો ડર હોય છે. પંખીઓ તરફ પથ્થર ફેંકવા એ તો મનુષ્યોની રમત છે. તેથી પંખીઓના ઊડી જવા પાછળનું કારણ પંખીઓને મનુષ્યોથી ડરવાની કુદરતી ટેવ છે તેમ કવિ માને છે.

જવાબ – ૧૦. જાહેર સેવક લોકોની નિઃસ્વાર્થ સેવા કરે છે. તે અંગત ભેટો સ્વીકારે તો તેની સેવા નિઃસ્વાર્થ કહેવાય નહિ. વળી ભેટ સ્વીકારવાનું શરુ કરે તો તેની લાલચ દિનપ્રતિદિન વધતી જ જાય. પછી લાલછોમાંથી તે ઉગરી શકે નહિ. જાહેર સેવા તેનો અંગત સ્વાર્થ બની જાય.

Section-B

૮.નીચે આપેલા ગદ્યખંડનું વિસ્તૃતીકરણ કરો :

સમય અને શક્તિની મૂડી તો દરેક પાસે સરખી જ હોય છે પરંતુ એક વ્યક્તિ તેને વ્યવસ્થિત અને આયોજનપૂર્વક ખર્ચે તો તેને સંતોષ અને સફળતા પ્રાપ્ત થાય છે. જ્યારે બીજા વ્યક્તિ તેને અવિચારી પણે વેડફી નાખે છે તો તેને થાક અને નિષ્ફળતા પ્રાપ્ત થાય છે. જે વ્યક્તિ પોતાના જીવનમાં સમયના મહત્વ ને સમજે છે તે જ વ્યક્તિને સફળતા પ્રાપ્ત થાય છે. આથી સમયનુ મૂક્ય આંકીએ તેટલું ઓછું છે. સફળ થવા માટે દરેક વ્યક્તિએ જીવનમાં સમયનો સદઉપયોગ કરવો જોઈએ. ઝેથી તે સામાન્ય માનવ મટી મહામાનવ બની શકે.

૯.નીચેની પંક્તિઓનો અર્થવિસ્તાર કરોઃ

પંક્તિ	જેને ખુદનો ભરોસો નથી, તેને ખુદાનો ભરોસો નકામ.
વાચ્યાર્થ	પ્રસ્તુત પંક્તિમાં કવિ આત્મવિશ્વાસપૂર્વક કામ કરવાની સોનેરી સલાહ આપે છે.
ભાવાર્થ	આ પંક્તિ દ્વારા કવિ સમજાવવા માંગે છે કે દરેક વ્યક્તિએ કોઈ પણ કાર્ય આત્મવિશ્વાસપૂર્વક જ કરવું જોઈએ. આ રીતે કરેલા કાર્યમાં વ્યક્તિને ધારી સફળતા

	પ્રાપ્ત થાય છે. પોતાના તમામ પ્રયત્નો જે તે કાર્યમાં લગાવી વ્યક્તિ સફળતાના શિખરો સર કરી શકે. પરંતુ જે વ્યક્તિ પોતાની તમામ શક્તિઓને ઉપયોગમાં લીધા સિવાય ફક્ત નસીબ, કુદરત કે ભગવાનના આશ્રયે બેસી રહે તેને ઝાઝી સફળતા પ્રાપ્ત થતી નથી. એટલા માટે જ અંગ્રજીમા કહેવાયું છે કે – **GOD HELPS THOSE WHO HELPS THEMSELVES**
ફળશ્રુતિ	સંપૂર્ણ આત્મવિશ્વાસ જ સફળતાની ગુરુચાવી છે.

OR

પંક્તિ	છે ગરીબોના કૂબામાં તેલ ટીપુંય દોહ્યલું; ને શ્રીમંતોની કબર પર ઘીના દીવા થાય છે.
વાચ્યાર્થ	ગરીબોના કૂબામાં તેલનું ટીપુંય મળવું મુશ્કેલ છે ને શ્રીમંતો – પૈસાદારોની કબર પર ઘીના દીવા થાય છે.
ભાવાર્થ	અહી આપણને શ્રી કરસનદાસ માણેકે સમાજમાં વ્યાપેલી ઘોર વિષમતાની વાત કરી છે. આમ તો આપણે પ્રગતિશીલ સમાજ, સુધારેલા સમાજની વાતો કરીએ છીએ. પણ સમાજના એક વર્ગમાં જેને પ્રાથમિક જરુરિયાતની વસ્તુઓ પણ પ્રાપ્ત થતી નથી તેની તરફ ઉપેક્ષા સેવી રહ્યા છીએ. ગરીબોને ત્યાં એક દિવસ ખાવાનું બનાવવા માટે તેલ મળવું મુશ્કેલ છે, જ્યારે શ્રીમંત લોકો મળવું મુશ્કેલ એવું મોઘું ઘી કબર પર દીવા કરવામાં વેડફી નાંખે છે. આપણી ધાર્મિક અંધશ્રદ્ધાને લીધે પણ ગરીબોને અન્ન મળતું નથી.આપણે શ્રાવણ માસમા શંકર ભગવાનના મંદિરે દૂધનો અભિષેક કરીએ છીએ. આ જ દૂધ મંદિરની બહાર બેઠેલા ગરીબ બાળકોને ન આપી શકાય ?આ જીવતા આત્માને દૂધ મળે તો પરમાત્મા પ્રસન્ન જ થશે.
ફળશ્રુતિ	સમાજની અંદર અમીર અને ગરીબનો ભેદ દૂર ન થાય ત્યાં સુધી આર્થિક વિષમતા દૂર થવાની જ નથી.

Section-C

૧૦ નીચેનું કાવ્ય વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

જવાબ -૧. શરણાઈવાળાએ સાત વર્ષ સુધી સંગીતકળા શીખી હતી.

જવાબ – ૨.શરણાઈવાળો રાગરાગણી વગાડવામાં વખણાયો હતો.

જવાબ – ૩. શરણાઈવાળાએ એકની પાસે જ માગવાની ટેક રાખી હતી.

જવાબ -૪. શરણાઈવાળાએ કંજૂસ શેઠને કહ્યું, “તું ગાવાને લાયક નથી. પોલું છે તે બોલ્યું એમાં તેં શી કારીગરી કરી ?સાંબેલું બજાવે તો હું જાણું કે તુ શાણો છે.”

જવાબ – ૫. આ કાવ્યનું યોગ્ય શીર્ષક: “શરણાઈવાળો અને શેઠ”

૧૧. નીચે આપેલો ગદ્યખબઇ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

જવાબ – ૧. આપણે જીવનનો સમુચિત લાભ ઉઠાવીને જીવનને રસપ્રદ બનાવી શકીએ.

જવાબ – ૨. જીવનનો સાચો આનંદ મુશ્કેલીઓને દૂર કરવાના ઉપાય થકી લઈ શકાય છે.

જવાબ – ૩. કુટુંબના કેટલાય લોકોના ભરણપોષણ માટે માણસ અણગમતું કાર્ય કરવા માટે તૈયાર થાય છે.

જવાબ – ૪. જીવનની સમસ્યાનું નિરાકરણ ગભરાઈ જવાથી કે ફરિયાદ કરવાથી નહી પણ સમસ્યાનો સામનો કરવાથી થાય છે.

જવાબ – ૫. ગદ્યખંડનુ યોગ્ય શીર્ષક : “જીવન – એક સંઘર્ષ”.

૧૨ સતત ટીવી જોવાથી તમારા નાના ભાઈના અભ્યાસ પર માઠી અસર થઈ છે. આથી તેને સલાહ આપતો પત્ર લખો.

પત્રલખનારનું સરનામું તથા તારીખ:-

સંબોધન:- ચિ. નાનોભાઈ --------

પત્રની પ્રાસ્તાવિક ચર્ચા :

પત્રના વિષયની ચર્ચા – પત્રની વિગતો યોગ્ય ફકરા પાડી સ્પષ્ટતાથી લખવી .

વિવેકવચન / સમાપન/સહી

તારો હિતૈષી -------

OR

તમારી શાળામાં યોજાયેલ રમતોત્સવનો અહેવાલ આશરે ૧૦૦ શબ્દોમાં લખો.

તારીખ :-

સમય :-

શાળાનો રમતોત્સવ

- રમતોત્સવની તારીખ , મહિનો , શાળાના પ્રાથમિક - માધ્યમિક વિભાગના બાળકોએ લીધેલો ભાગ
- કાર્યક્રમની શારુઆત સમૂહ પ્રાર્થના દ્વારા
- કાર્યક્રમની રૂપરેખા વ્યાયામ શિક્ષક દ્વારા
- આચાર્યશ્રી દ્વારા મુખ્ય મહેમાનનું સ્વાગત તથા પરિચય
- દીપ પ્રાગટ્ય
- રમતોની વિગતો
- બાળકોએ ઉત્સાહપૂર્વક લીધેલો ભાગ
- ઈનામ વિતારણ કાર્યક્રમ

Section-D

૧૩ નીચે આપેલા ફકરામાંથી ભાષાશુદ્ધિની ખામીઓ શોધી ફકરો ફરીથી લખો : (૨)

ખરી મઝા તો મંદીરના ઘુમ્મટ ઉપરથી અને તેની બાજુની અગાસીમાંથી સાબરને જોવાની છે. આખો વિશાળ વાંક ત્યાંથી આંખમા આવીને સમાઈ જતો હોય એટલો સ્પષ્ટ અને સુરેખ દેખાઈ છે.

૧૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં નિબંધ લખો :

૧.માતૃપ્રેમ

૧ પ્રસ્તાવના.

- જનનીની જોડ સખી નહી જડે રે લોલઃ-
- બાળઉછેર
- બાળકમાં સંસ્કાર સિંચન
- મા નો નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ
- સઘળા જીવોમાં મા ની મમતા
- મા નું મૂલ્ય શી રીતે અંકાય
- જીવન ઘડતરોમાં માતાનું સ્થાન
- મા વિના જીવનની કલ્પના જ અશક્ય
- થપસંહાર

૨ મને શું થવું ગમે ?

- પ્રસ્તાવના
- જીવનનો ધ્યેય
- ધ્યેય પૂર્ણ કરવા માટેના પ્રયત્નો
- ધ્યેય માટેનું નિશ્ચિત કારણ
- ધ્યેય પૂર્ણ થયા બાદ કરવાના ઉપાયો
- ઉપસંહાર

Baroda High School, Danteshw

BRITISH COUNCIL
INTERNATIONAL SCHOOL AWARD
2013-2016

FORMATIVE ASSESMENT – I

STD:- X **SUBJECT: - SANSKRIT** **Date: dd-10-2015**

Total Marks : 100 **Time :**

PART - A

Instructions: 1) The questions 1 to 50 given below are objective questions

and are compulsory. Each question is of 1 mark .

2)In the OMR answer sheet there are A○ ,B○ ,C○ ,D○

Darken the circle ● near the correct answer in the OMR sheet

- **Choose the correct option from the given choices of each of the following question[1 mark Each]** **50**

1 वयं सर्वे मानवाः कीदृशाः इव स्मः ?

A जलम् इव B ताम्बूलस्य C तक्रस्य D मिष्टान्नस्य

2 कविः किं याचते ?

A भद्रम् B दुरितम् C सुखम् D धनम्

3 न जानामि .... लयं या कदाचित् ।– रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् अस्ति ?

A पूजाम् B व्रतम् C मुक्तिम् D प्रलयम्

4 कस्मिन् अर्थे त्वं न शोचितुमर्हसि ?

A परिहार्ये B अपरिहार्ये C मरणे D दु:खे

5 षष्ठी बहुवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

A धीवरेः B धीवराः C धीवरस्य D धीवराणाम्

6 "गुणदोषयोः" – पदस्य विभक्तिः वचनं च किम् अस्ति ?

A पञ्चमी - एकवचनम् B षष्ठी – बहुवचनम्

C षष्ठी – सप्तमी – द्विवचनम् D सप्तमी – बहुवचनम्

7. "अमुञ्चत" – क्रियापदस्य रुपं किम् अस्ति ?

A ह्यस्तनभूतकालस्य B वर्तमानकालस्य C भविष्यकालस्य D बहुवचनस्य

8 "भवामः" – क्रियापदस्य रूपं किम् अस्ति ?

A आज्ञार्थस्य B उत्तमपुरुष एकवचनस्य

C उत्तमपुरुष बहुवचनस्य D भविष्यकालस्य

9 "वर्षतु" – रूपं किम् अस्ति ?

A वृत् धातु, द्वितीयगण, आत्मनेपद, विध्यर्थ अन्यपुरुष एकवचनम्

B वृत् धातु, प्रथमगण, परस्मैपद, वर्तमानकर्झ अन्यपुरुष बहुवचनम्

C वृष् – वर्ष् धातु, चतुर्थगण, परस्मैपद, आज्ञार्थ उत्तमपुरुष बहुवचनम् D वृष् – वर्ष् धातु, प्रथमगण, परस्मैपद, आज्ञार्थ अन्यपुरुष एकवचनम्

10 "पठेत" – रुपं किम् अस्ति ?

A आज्ञार्थस्य B भविष्यकालस्य C विध्यर्थस्य D वर्तमानकालस्य

11 बुद्धिमती कन्या तान् शालीन् प्रथमम् आतपे .... । – रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् अस्ति ?

A तप्तवान् B तप्तवती C तप्तः D तप्तुम

12 अहो बहुमत्स्यः .... हदः । – रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् ?

A अयम् B इद्रम् C इयम् D इमे

13 "प्रातराशः" इति शब्दस्य कः अर्थः ?

A Breakfast B Morning Prayer C Body D Soap

14 Who is the writer of Panchatantra ?

A Pandit Vishnu Sharma B Narayan Pandit

C Poet Kalidas D Great Poet Bhas

15 शरीरे .... – वचनानुसारं रिक्तस्थाने किम् अस्ति ?

A शरीरयोः, शरीरेषु B शरीरयोः, शरीराणाम्

C शरीराभ्याम्, शरीरेभ्यः D शरीराभ्याम्, शरीरैः

16 "मद्वचनावगन्ता भव।" – इदं वाक्यं कः वदति ?

A धृतराष्ट्रः B घटोत्कचः C शकुनिः D दुर्योधनः

17 बुद्धिमती कन्या शालीन् कुत्र अघट्टयत् ?

A नदीतटे B समायां शुद्धायां भूमौ

C आतपे D कूपसमीपे

18 मानवजीवने दुर्व्यसनानि किं सन्ति ?

A भाररूपाणि B आवर्तभूतानि C तीरभूतानि D दुःखानि

19 मार्गदुर्घटनायाः कति साक्षिणः सन्ति ?

A त्रीणि B त्रयः C तिस्रः D त्रिभ्यः

20 अभिमन्योः माता का ?

A सुभद्रा B पाञ्चाली C कुन्ती D गान्धारी

21 "लभेरन्" – रुपं किम् अस्ति ?

A विध्यर्थस्य B वर्तमानकालस्य

C भविष्यकालस्य D आज्ञार्थस्य

22 "लीलाः" इति शब्दस्य कः अर्थः /

A Green coloured B Ease, simplicity

C Deceit D Deception

23. "पशवस्तु" – सन्धिंविच्छेटस्य योग्यः शब्दः कः ?

A पशवः + तु B पशवस् + तु C पशवतु + तु D पशवो + तु

24 "तन्नऽआसुव" – सन्धिविच्छेदस्य योग्यः शब्दः कः ?

A तन्म् + आसुव
B तत् + मा + आसुव
C तत् + नः + आसुव
D तत् + मे + आसुव

25 .... पदानि निष्क्रम्य शौचार्थं गच्छ ।– रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् ?

A शतम्
B कन्याम्
C कन्यायाः
D कन्यान्

26 कः पितृपैतामहिकस्य जलाशयस्य त्यागं कर्तुं न इच्छति ?

A अनागतविधाता
B प्रत्युत्पन्नमतिः
C यद्भविष्यः
D मत्स्याः

27 कार्यं प्रारभ्य के परित्यजन्ति ?

A नीचजनाः
B उत्तमजनाः
C जनाः
D मध्यमजनाः

28 "वयम्" – पदस्य विभक्तिः किम् अस्ति ?

A तृतीयायाः
B द्वितीयायाः
C पञ्चम्याः
D प्रथमायाः

29 "करिष्यन्ति" – रूपं किम् अस्ति ?

A वर्तमानकालस्य
B अन्यपुरुष बहुवचनस्य
C विध्यर्थस्य
D आज्ञार्थ मध्यमपुरुषस्य

30 "वृत्तिः" इति शब्दस्य कः अर्थः ?

A Mentality
B Job
C Behaviour
D Physical Action

31 "सोऽचिन्तयत्" – सिन्धिविच्छेदस्य योग्यः शब्दः कः ?

A सो + चिन्तयत्
B सः + अचिन्तयत्
C स + अचिन्तयत्
D सः + चिन्तयत्

32 "अहोरात्रम्" इति समासस्य नाम किम् ?

A कर्मधारय समासः
B तृतीया तत्पुरुष
C षष्ठी तत्पुरुष समासः
D समाहार द्वन्द्व समासः

33 "गुणवती कन्या" गद्यांशः के ग्रन्थात् उद्धृतः ?

A दूतघटोत्कचम्
B रघुवंशम्
C दशकुमारचरितम्
D हर्षचरितम्

34 "श्रीमद्भगवद्गीतायाः" कर्ता कः ?

A महर्षि वाल्मीकिः
B महर्षि व्यासः
C महर्षि दुर्वासा
D महाकविं कालिदासः

35 "वयं मनुष्याः न स्मः ।" – इदं वाक्यं कः वदति ?

A पुनीतः
B सुनीतः
C गुरु
D शिष्यः

36 गमनमार्गे .... विघ्नाः भवन्ति ।– रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् ?

A एकः
B सप्त
C त्रयः
D चत्वारः

37 अभिमन्युः कस्य पुत्रः आसीत् ?

A जनार्दनस्य
B धृतराष्ट्रस्य
C अर्जुनस्य
D शकुनेः

38 "जयतु" रूपं किम् अस्ति ?

A उत्तमपुरुष एकवचनस्य
B मध्यमपुरुष बहुवचनस्य
C अन्यपुरुष एकवचनस्य
D बहुवचनस्य

39 "पठेयुः" – रुपं किम् अस्ति ?

A वर्तमानकालस्य
B विध्यर्थस्य

C भविष्यकालस्य D आज्ञार्थस्य

40 न जानामि .... व्रतं वापि मातः ।– रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् अस्ति ?

A भक्तिम् B पूजाम् C मुक्तिम् D लयम्

41 वन्दे वन्दावहै .... – वचनानुसारं रिक्तस्थाने किम् अस्ति ?

A वन्दामहै B वन्दस्व C वन्देयाम् D वन्दध्वम्

42 "वयं दूतघातकाः न।" इदं वाक्यं कः वदति ?

A दूर्योधनः B घटोत्कचः C शकुनिः D धृतराष्ट्रः

43 पर्जन्यः कदा वर्षतु ?

A ह्यः B जर C श्वः D काले

44 बालः किं समाचरेत् ?

A भ्रमणम् B स्वस्थवृत्तम् C कार्यम् D सौख्यम्

45 षष्ठी बहुवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?

A गतस्य B गतान् C गतानाम् D गतम्

46 "कृशैः" – पदस्य विभक्तिः वचनं च किम् अस्ति ?

A प्रथमा - एकवचनम् B द्वितीया – बहुवचनम

C चतुर्थी – एकवचनम् D तृतीया – बहुवचनम्

47 "लोकात्" – पदस्य विभक्तिः वचनं च किम् अस्ति ?

A द्वितीया - एकवचनम् B पञ्चमी - एकवचनम्

C सप्तमी – बहुवचनम् D द्वितीया – बहुबचनम्

48 "अपूर्वोऽयम्" – सन्धिविच्छेदस्य योग्यः शब्दः कः ?

A अपूर्वो + अयम् B अपूर्वे + आयम्

C अपूर्वे + अयम् D अपूर्वः + अयम्

49 जनः .... जना : – वचनानुसारं रक्तिस्थाने किम् अस्ति ?

A जनाय B जनौ C जनम् D जनस्य

50 "विश्वानि देव सवितर्दुरितानि ।" अयं मन्त्रः कस्य वेदस्य अस्ति ?

A ऋग्वेदस्य B अथर्ववेदस्य C सामवेदस्य D यजुर्वेदस्य

PART-B

Instruction: 1)In this question paper there are 4 sections

2)All the questions are compulsory but there are Internal options.

3)The figures on the right indicate marks from the Questions.

Sec-A

1) Hearing their cruel words, the fish started – "speaking one another –"Have you heard those fishermen ? now what shold we do ?"

Among them Anagatavidha said-"I feel that at the time of dawn those fire will come and kill us.it is not proper to stay here even for a while and we should move to nearby pond at night itself".

OR

The wet-nurse bought firewood. After that the girl washed rice grains with water and cooked them in hot water then after extinguishing the fire wood , the coal was sold to need by people and with that money, she bough vegetables, ghee, curd and oil and cooked different type of vegetables

अधोलिखितयोः वाक्ययोः आङ्गलभाषायाम् अनुवादं कुरुत । ०२

2) **This piece of wood will reach the ocean provide it does not have to encounter four obstacles in its path such as-to be trapped in whir poor or to be thrown out of flow."**

OR

Why have your matted hair and attire turned into a tree of poison? The tendency of this sage is not proper. Like an actor and without having piece of mind.

संक्षेपेण टिप्पणी लिखत ।

3) Physical effect of anger :-

The physical effects of anger are described in the gita also. Anger causes dallnes loss of memory and intellect and loss of strength which are described in कोधात भवति …

Due to anger, a person cannot discriminate good or bad and he becomes blind inspit of having eyes. His intellect also become polluted the anger affects a person's sense organ and he has to suffer heavy loss.

OR

Planning of virtuous girl

The virtuous girl planned to cook different type of delicious food items and to offer them to Shaktikumara in order to attack him towards her she heated the paddy in sunshine, rubbed it and got rice grains. After selling husk and coal she bought vegetable ghee oil curd etc. and cooked delicious food and offered to Shakikumara ultimately, she wins his heart.

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् एकवाक्येन संस्कृतभाषायाम् उतरं लिखत ।

5 कृतबुद्धय निजदोषम पश्यन्ति

6 जनस्य त्रुटिः दुर्धनायाः कारण भवति

7 देशम भ्रमन एकदा शकित कुमारं कावेरीतिर पर्तने समागतः

8 प्रवाहरुपे परिवारे किं स्नेहजलं वहति ।

SEC-B

अधोलिखितेषु कस्यचित् एकस्य पद्यस्य् आङ्गलभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

9 As it is difficult for a stone to be placed on the mountain similarly we have to work hard for soul in matter of vices and virtues one find difficult to rise up or acquire virtual but it is easy to fall down with vices

OR

O mother! I am an orphan.Afected by old age and diseases I am very weak and poor. I am having sluggish face and am plunged into difficulties. I am always destroyed mother! You are the only report for me.

10) अधोलिखितयोः पद्यांशयोः आङ्गलभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

1. Begin angry at one moment or satisfied at another moment in the disturbed minded different mood at different moment persons grace/ favor is also dangerous.

11) आङ्गलभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत ।

Translation: Shelter should be taken under the tree with fruit and shadow unfortunately if the tree does not give fruit no one can prevent it's shadow

Expansion of Idea: In this epigram, the poet has explained the importance of trees considering the benefit of trees for environment and for human life, the poet suggested to preserve trees. Trees are our natural resources that's why it is said "plant more trees" save environment "Besides giving us fruit they help to maintain balances in the rainfall and temperature and to preserve the environment. Due to their importance tree plantation programmes are organized in school and collages trees are life giving elements. Trees like kesudo mahudo,mango tree, papal tree Banyan tree and neem tree are real treasure of mother earth cutting of trees is a great sin so let's preserve trees for the welfare

of our country while bearing the heat of the sun trees provide shadow and fruit so they are considered as the symbol of good people.

Preach : 1) we have to grow more trees to save our enviorment.

2) Grow more trees protect the nation this message conveved by the people.

3) Trees are like the lungs of the earth.

वाक्यार्थस्य विस्तारं कुरुत ।

12) Translation : Gold is tested by four ways such as rubbing cutting heating and striking similarly a human being is also tested by his knowledge character virtues and deeds.

Expansion of the meaning : In this shloka the poet has explained the setting up of values in human life the shaping up of character and the principles of virtues and deeds of human life by testing him gold is tested by for ways If has to undergo many tests before orhamehts are made with it. The goldsmith rubes it cuts it heat it in fire and strikes it to give beautiful shape and to make desired ornaments.

In the same manner a human being is also tested . The true orhaments of human being are reading and listening of the scriptures shaping up character humbleness politeness affection bravery truthfulness behevolence purity and hard work These virtues and good deeds makes a humanbeing great and lead him to peace happiness and to the path of progress

Preach : 1) The people are examined in difficult situation

2) one has to examine the person properly and then make dealing with them.

SEC-C

21) अधोलिखितानां प्रश्नानां आङ्गलभाषायाम् समुचितम् उतरं लिखत ।

13) Anagatavidhata said that the fisherman would come there next day and kill them so it is not proper to stay there. He suggested to move to a nearby pond.

14) Ghatotkacha calls Duryodhana more cruel than demons because he burnt their own brother living in the houses made of sealing wax.The demonts do not commit such a horrible act. Beside the demons do not misbehave with the wife of their brother while Duryodhana did so with Draupadi.

15) Human beings trapped in the whirlpool in the form of family have to encounter four obstacles such as consumption of while game of dice addition to tobacco and stealing.

16)

1) Experiencing pain : The first duty of the witness is to experience the pain.only a human being feels sad on seeing other pain.

2) Performing duty : the second duty of the witness is to take the victim of the accident to the hospital

3) Getting moral : The third duty is to get moral from the accident .The witness should realize that accident does not take place without any fault so he should take a vow not to commit such mistake.

अधोलिखितानां प्रश्नानां आङ्गलभाषायाम् समुचितम् उतरं लिखत ।

16) Experiencing pain : The first duty of the witness is to experience the pain.only a human being feels sad on seeing other pain.

2) Performing duty : the second duty of the witness is to take the victim of the accident to the hospital

3) Getting moral : The third duty is to get moral from the accident .The witness should realize that accident does not take place without any fault so he should take a vow not to commit such mistake.

17) Durvasa cursed goddess saraswati to take birth on the earth. While durvasa was chanting mantras of sam veda in the court of brahma he had a quarrel with a sage.Due to that Durvasa made mistake in pronunciation seeing this goddess sarswati laughed. So durvasa got angry and cursed her.

SEC-D

अधोलिखितस्य नाट्यांशस्य आङ्गलभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

20) Punit : The third duty is to get moral. The human being should always try to get moral whenever we witness an accident we feel the pain and while able to get some moral.Accident never take place mistake an accident take place so we should find out that mistake and take a not to commit such a mistake

Sunit : you have rightly said while witnessing the accident and performing our duty.if we do not feel pain we are not the real human being

OR

20) Dhutrashtra : o come son ! come!

Ghatotkacha : o your majesty ! Are you fine I am asking about the well being of grandfather bhishma the genetator of kalyanas on behalf of load Krishna

Dhutrashtra : what is command of load Krishna who hold discuss as weapon

Ghatotkacha: no,no You should listen to the message of load Krishna while sitting on the throne.

Dhutrashtra : As lord Krishna command

21) एकस्य विषयस्य उपरि विवरणात्मक टिप्पणीं आङ्ग्लभाषायाम् लिखत। **02**

I) **Ghatotakacha was the son of bhima .his mother hidiba was a demoness still he behave like a humanbeing not like a demon on the contrary Duryodhana behave like a demon thus we notice that ghatokacha did not inherits any vice from mother.**

II) While Durvasa was chanting mantras of sam veda he had a quarrel with a sage seeling this goddess saraswati laughed so durvasa cursed her to take birth on the earth.observing all this brahma scolded durvasa in harsh words brahma said to him I don find even the sligetest portion .a very angry person can not see his own faults .only forgiveness is the root of penances as the saying goes truly

Part – B
SECTION – A

Answer the following short questions: (2 marks each) **[16]**

1) If cot $= \frac{a}{b}$, find the value of $\frac{\cos\theta - \sin\theta}{\cos\theta + \sin\theta}$

$= \frac{\cos\theta - \sin\theta}{\cos\theta + \sin\theta} \div \frac{\sin\theta}{\sin\theta}$

$= \frac{\cos\theta/\sin\theta - \sin\theta/\sin\theta}{\cos\theta/\sin\theta + \sin\theta/\sin\theta}$

$= \frac{\cot\theta - 1}{\cot\theta + 1}$

$= \frac{a/b - 1}{a/b + 1}$

$= \frac{a-b}{a+b}$

2) Define: Similarity of triangles

For a given correspondence between the vertices of two triangles, if the corresponding angles of the triangles are congruent and the lengths of the corresponding sides are in proportion, then the given correspondence is a similarity between two triangles.

If a correspondence between the vertices of two triangle is a similarity, the triangles are said to be similar and " ΔABC is similar to ΔPQR" is written as ΔABC ~ ΔPQR.

Or

Complementary event ;

The event 'not event A' is called the complement of event A and it is denoted by A' or $\bar{A}$. The sum of probabilities of any event A and its complementary event A' is always 1. Here, event A and event A' are called complementary event of each other.

For example P(A) + P(A') = 1

Hence, P(A') = 1- P(A) and P(A) = 1 – P(A')

3) Find the zeroes of the polynomial

p(x) = $x^3 + 2x^2 - 3x$.

$= x(x^2 + 2x - 3)$

$= x\{x^2 + 3x - 2x - 3\}$

$= x\{x(x+3) - 1(x+3)\}$

$= x(x-1)(x+3)$

Thus, x=0, x=1, x=-3

Or

p(x) = $4x^2 + 9x + 5$

$= 4x^2 + 4x + 5x + 5$

$= 4x(x+1) + 5(x+1)$

$= (4x+5)(x+1)$

Thus, $x = -\frac{5}{4}$, x=-1

4) Factorize: p(x) = $x^3 - 3x^2 + 9x - 27$

$= x^2(x-3) + 9(x-3)$

$= (x-3)(x^2 + 9)$

5) Divide

$x^2 - 3$)) $6x^5 + 4x^4 - 3x^3 + 11x - 8$ (($6x^3 + 4x^2 + 15x + 12$

$6x^5 + 0x^4 - 18x^3$

\-   \-   \+

0 $+ 4x^4 + 15x^3 + 11x - 8$

$4x^4 + 0x^3 - 12x^2$

\-   \+

0 $+ 15x^3 + 12x^2 + 11x - 8$

$15x^3 + 0x^2 - 45x$

\-   \-   \+

0 $+ 12x^2 + 56x - 8$

$12x^2 + 0x - 36$

\-   \-   \+

0 $+ 56x + 28$

or

$x-2$)) $2x^4 + 5x^3 - 7x^2 - 15x - 14$ (($2x^3 + 9x^2 + 11x + 7$

$2x^4 - 4x^3$

$-\quad +\quad\quad +$

$0\quad 9x^3 - 7x^2 - 15x - 14$

$9x^3 - 18x^2$

$-\quad +$

$0 + 11x^2 - 15x - 14$

$11x^2 - 22x$

$-\quad +\quad +$

$0 + 7x - 14$

$7x - 14$

$-\quad +$

0

6) Obtain the polynomial as the case may be in the standard form with the following coefficients :

(i) a = 8, b = 15, c = 11 : $8x^2 + 15x + 11 = 0$

(ii) a = 2, b = -5, c = -11, d = -3 : $2x^3 - 5x^2 - 11x - 3 = 0$

7) ABC $\sim$ DEF is a similarity in ΔABC and ΔDEF. If 3AB = 5DE and DF = 9, find AC.

$\frac{AB}{DE} = \frac{AC}{DF} = \frac{BC}{EF}$

$\frac{AB}{DE} = \frac{AC}{DF}$

$\frac{5}{3} = \frac{AC}{9}$

AC = $\frac{5 X 9}{3}$ = 15

8) Express as a product of primes:

12740 = $2^2 \times 7^2 \times 5 \times 13$ and 7500 = $5^4 \times 2^2 \times 3$

10101 = $3 \times 7 \times 13 \times 37$ and 38220 = $2^2 \times 3 \times 5 \times 7^2 \times 13$

SECTION – B

Answer the following short questions: (3 marks each) [12]

9) If 3cotA = 4, examine whether $\frac{1-tan^2A}{1+tan^2A} = cos^2A - sin^2A$.

cotA = $\frac{4}{3}$, thus cotA = $\frac{adjacent\ side}{opposite\ side}$, sinA = $\frac{opposite\ side}{hypotenuse\ side}$, cosA = $\frac{adjacent\ side}{hypotenuse\ side}$

by Pythagoras theorem, $(hypotenuse)^2 = (opposite)^2 + (adjacent)^2 = 3^2 + 4^2 = 25 = 5^2$

sinA = $\frac{3}{5}$, cosA = $\frac{4}{5}$, tanA = $\frac{3}{4}$

LHS = $\frac{1-tan^2A}{1+tan^2A} = \frac{1-(3/4)^2}{1+(3/4)^2} = \frac{1-9/16}{1+9/16} = \frac{16-9}{16+9} = \frac{7}{25}$

RHS = $cos^2A - sin^2A = (\frac{4}{5})^2 - (\frac{3}{5})^2 = \frac{16}{25} - \frac{9}{25} = \frac{7}{25}$

Or

$\frac{tan\theta - cot\theta}{sin\theta cos\theta} = sec^2\theta - cosec^2\theta = tan^2\theta - cot^2\theta$

$\frac{tan\theta - cot\theta}{sin\theta cos\theta}$

$= \frac{sin\theta/cos\theta - cos\theta/sin\theta}{sin\theta cos\theta}$

$= \frac{sin^2\theta - cos^2\theta}{Sin^2\theta cos^2\theta}$

$= \frac{1}{cos2\theta} - \frac{1}{Sin2\theta}$

$= sec^2\theta - cosec^2\theta$ --------------------(i)

$sec^2\theta - cosec^2\theta = (1 + tan^2\theta) - (1 + cot^2\theta)$

$= 1 + tan^2\theta - 1 - cot^2\theta$

$= tan^2\theta - cot^2\theta$ ---------------(ii)

10) In ΔPQR, $\overline{QM}$ is the altitude to hypotenuse $\overline{PR}$. If PM = 8, RM = 12, find PQ, QR and QM.

$PQ^2 = PM.PR = 8 \times 20 = 16 \times 10$

$\therefore PQ = 4\sqrt{10}$

$QR^2 = RM \times PR = 12 \times 20 = 16 \times 15$

$\therefore QR = 4\sqrt{15}$

$QM^2 = PM \times RM = 8 \times 12$

$\therefore QM = 4\sqrt{6}$

11) In ΔPQR, ∠Q is a right angle. PR – PQ = 9 and PR – QR = 18. Find the perimeter of ΔPQR. B

PQ = r, PR = q, QR = p

$\therefore$ q – r = 9 and q – p = 18 ………………….(i)

By Pythagoras, $PQ^2 + QR^2 = PR^2$

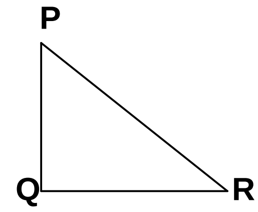

$\therefore r^2 + p^2 = q^2$ ………………………….(ii)

From (i) r = q – 9 and p = q – 18 ……………..(iii)

Substituting in (ii) we get,

$(q - 9)^2 + (q - 18)^2 = q^2$

$\therefore q^2 - 54q + 405 = 0$

(q - 45)(q - 9) = 0

q = 9 and q = 45 If q=9 then r = q -9 = 0

$\therefore$ r = 36, p = 27

The perimeter of ΔPQR = PQ + QR + PR

= r + p + q

= 36 + 27 + 45

= 108

In ΔABC, $\overline{AB} \cong \overline{AC}$ AND $\overline{AD}$ is a median. If AD = 12 and the perimeter of ΔABC is 48, then find ∠ABC.

→ See example 16 of lesson – 7 , page no. 156

12) Draw the graph of p(x) = 2 + x - x^2 and find the zeros of this polynomial.

p(x) = 2 + x - x^2	or	$p(x) = x^3 - 4x$.
2 + x - x^2 = 0		$x^3 - 4x = 0$
$-(x^2 - x - 2) = 0$		$x(x^2 - 4) = 0$
$-(x-1)^2 = 0$		x (x-2) (x+2) = 0
X – 1 = 0		x=0, x-2=0, x+2=0
X = 0		x=0, x = 2, x = -2
→See L-2, page-33 , example-4		→see L-2, page-36, example-8

SECTION – C

Answer the following short questions: (4 marks each) (any three) [12]

13) Solve the following pairs of equations by cross multiplication method;

0.5x + 0.3y = 0.1 and 0.6x + 0.3y = 0.3

$\frac{5}{10}x + \frac{3}{10}y = \frac{1}{10}$ and $\frac{6}{10}x + \frac{3}{10}y = \frac{3}{10}$

5x + 3y = 1 and 6x + 3y = 3

$a_1 = 5, b_1 = 3, c_1 = -1, a_2 = 6, b_2 = 3, c_2 = -3$

$$\frac{x}{\begin{vmatrix} b_1 & c_1 \\ b_2 & c_2 \end{vmatrix}} = \frac{y}{\begin{vmatrix} c_1 & a_1 \\ c_2 & a_2 \end{vmatrix}} = \frac{1}{\begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix}}$$

$$\frac{x}{\begin{vmatrix} 3 & -1 \\ 3 & -3 \end{vmatrix}} = \frac{y}{\begin{vmatrix} -1 & 5 \\ -3 & 6 \end{vmatrix}} = \frac{1}{\begin{vmatrix} 5 & 3 \\ 6 & 3 \end{vmatrix}}$$

$$\frac{x}{-9-(-3)} = \frac{y}{-6-(-15)} = \frac{1}{15-18}$$

$$\frac{x}{-6} = \frac{y}{9} = \frac{1}{-3}$$

X = -6/-3 = 2 and y = 9/ -3 = -3

Thus, (x, y) = (2, -3)

or

$(a-b)(x+y) = a^2 - b^2$, $a \neq b$ and $(a+b)x + (a-b)y = a^2 + 2ab - b^2$

$\therefore$ x + y – (a + b) = 0 and $(a+b)x + (a-b)y - (a^2 + 2ab - b^2) = 0$

$a_1 = 1, b_1 = 1, c_1 = -(a + b)$

$a_2 = (a+b)$, $b_2 = (a-b)$, $c_2 = -(a^2 + 2ab - b^2) = -a^2 - 2ab + b^2$

$$\frac{x}{\begin{matrix} b_1 & c_1 \\ b_2 & c_2 \end{matrix}} = \frac{y}{\begin{matrix} c_1 & a_1 \\ c_2 & a_2 \end{matrix}} = \frac{1}{\begin{matrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{matrix}}$$

$$\frac{x}{\begin{matrix} 1 & -(a+b) \\ (a-b) & b^2 - 2ab - a^2 \end{matrix}} = \frac{y}{\begin{matrix} -(a+b) & 1 \\ b^2 - 2ab - a^2 & a+b \end{matrix}} = \frac{1}{\begin{matrix} 1 & 1 \\ (a+b) & (a-b) \end{matrix}}$$

$$\frac{x}{b_1 c_2 - c_1 b_2} = \frac{y}{c_1 a_2 - a_1 c_2} = \frac{1}{a_1 b_2 \quad b_1 a_2}$$

$$\frac{x}{-2ab} = \frac{y}{-2b^2} = \frac{1}{-2b}$$

Thus, $x = a$ and $y = b$

$(x, y) = (a, b)$

14) From a well-shuffled pack of 52 cards one card is selected at random. Find the probability that the card is:

I. An ace of diamond

P(an ace of diamond)= $\frac{1}{52}$

II. P(A spade cards) $= \frac{13}{52} = \frac{1}{4}$

III. P(A face card) $= \frac{12}{52} = \frac{3}{13}$

IV. P(a queen or a king) $= \frac{8}{52} = \frac{2}{13}$

Or

15) If $\sin\theta + \cos\theta = p$ and $\sec\theta + \mathrm{cosec}\theta = q$, show that $q(p^2 - 1) = 2p$.

$q(p^2 - 1) = (\sec\theta + \mathrm{cosec}\theta)[(\sin\theta + \cos\theta)^2 - 1]$

$= (\frac{1}{\cos\theta} + \frac{1}{\sin\theta})[\sin^2\theta + \cos^2\theta + 2\sin\theta\cos\theta - 1]$

$= (\frac{\sin\theta + \cos\theta}{\cos\theta\sin\theta})[1 + 2\sin\theta\cos\theta - 1]$

$= (\frac{\sin\theta + \cos\theta}{\cos\theta\sin\theta})[2\sin\theta\cos\theta]$

$= 2(\sin\theta + \cos\theta)$

$= 2p$

16) P lies in the exterior of ⊙(O, 5) such that OP = 13. Two tangents are drawn to the circle which touch the circle in A and B. Find AB.

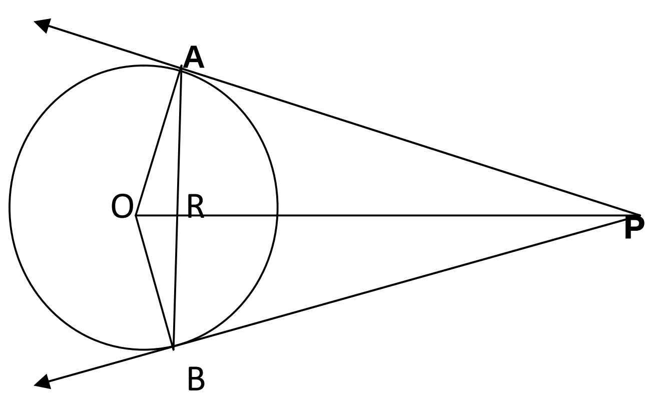

Let OR= x, OP= 13, ∴ RP= 13-x

ΔOAP, ΔORA, ΔARP,

In ΔOAP, $OP^2 = AP^2 + OA^2$

∴ $(13)^2 = AP^2 + (5)^2$

$AP^2 = 169 - 25 = 144$

$AP = 12$

In ΔORA, $AR^2 = OA^2 + OR^2 = (5)^2 - x^2$ ……………………………………….(1)

In ΔARP, $AR^2 = PA^2 + PR^2 = (12)^2 - (13 - x)^2$ ……………………………..(2),

From (1) and (2)

$(5)^2 - x^2 = (12)^2 - (13 - x)^2$

$25 - x^2 = 144 - 169 + 26x - x^2$

$X = \frac{25}{13}$

Now, $AR^2 = (5)^2 - x^2 = 25 - (\frac{25}{13})^2 = \frac{4225-625}{169} = \frac{3600}{169}$

$AR = \frac{60}{13}$

Now, $AB = 2AR = 2(\frac{60}{13}) = \frac{120}{13}$

SECTION – D

Answer the following short questions: (5 marks each) [10]

17) Area of two triangles are proportional to squares of corresponding sides.

See page- 135, Theorem 6.7, of lesson- 6

Or

17) State and prove the fundamental theorem of proportionality.

See page- 122, Theorem 6.1, of lesson- 6

18) Draw a circle of radius 5cm. From a point 8 cm away from the centre, construct two tangents to the circle from this point .Measure them.

STEPS: 1) Draw $\odot$(O, 5cm) and take P in its exterior such that OP = 8cm.

2) Draw $\overline{OP}$.

3) Obtain the midpoint M of $\overline{OP}$ by constructing its perpendicular bisector.

4) Draw $\odot$(M, OP) to intersect $\odot$(O, 5cm) at A and B.

5) Draw $\overrightarrow{PA}$ and $\overrightarrow{PB}$

Thus, $\overleftrightarrow{PA}$ and $\overleftrightarrow{PB}$ are the required tangents .

PA = PB = 6.2 cm

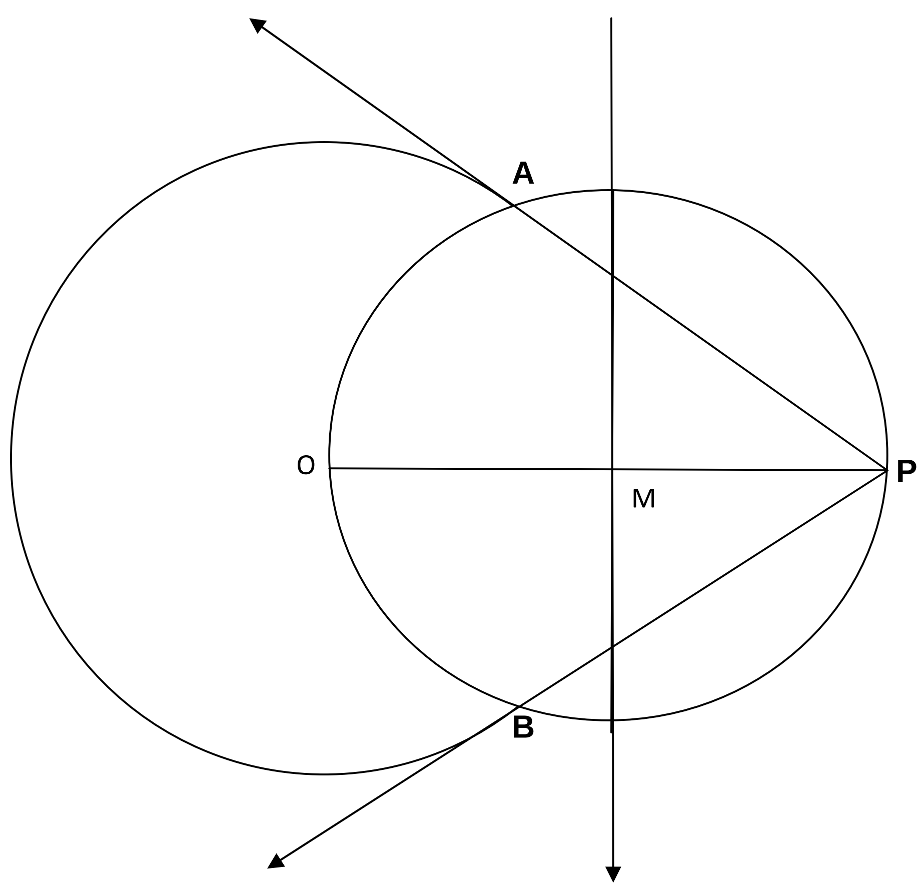

BARODA HIGH SCHOOL DANTESHWAR

STD: x **SUMMATIVE ASSESSMENT – I (2015-16)(Ans-key)** **TIME: 2HOURS**

SUBJECT:COMPUTER **MARKS:50**

Q.NO	**Option**	**Answer**
1	c	<title>&</title>
2	*a*	*colour code in hexadecimal*
3	*b*	*attributes*
4	b	HTML
5	d	all of these
6	d	head & body
7	c	href
8	a	image as hot spot
9	d	png
10	a	caption of the table
11	b	row span
12	b	start number
13	a	&
14		
15	c	unorder list
16	d	all of these
17	c	presenting & idea about a product
18	a	.ods
19	d	proper
20		a&b
21		= sign
22	d	all of the
23	a	superscript
24	b	empty
25	d	Hyperlink
26	d	body
27	a	comments
28	d	all of theses
29	d	any of these
30	a	data validation

31	c	.xlsx
32	d	all fo these
33	d	all of the above
34	b	data validation
35	d	00
36	b	date & time
37	b	2
38	d	all of these
39	b	entering function name without mistake
40	b	mathematical
41	c	logical
42	b	data sorting
43	a	bit mapped picture
44	a	
45	a	yes
46	b	Number
47	a	By dragging
48	a	data formatting
49	d	all of these
50	c	<dh>